

Helâl – Haram Alanları ve “Aradaki ŞEYLER”e giriş

Prof. Dr-Ing. Şenel ERGİN

Yazı koridorları oluşturup başlıklarını atarken epey düşünüyorum.

Belirli duygu ve düşünceler zamanla yoğunlaşarak, önce bir çalışma alanı oluşturacak biçimde yan yana gelerek kümeleniyor ve belli bir baskı seviyesine ulaştığında da alanın sınırlarını netleştirmeye başlıyor.

Sonra sınırları belirgin bir alan içinde kalabilen farklı duygu ve düşünceler arasındaki anlam bağlamlarını ve sürekliliğini, analiz etme süreci başlıyor.

Duygu ve düşüncelerin yazılmaya ne kadar değer olduklarını belirleme süreci bu..

Yazılar ne anlatmayı amaçlayacak ve hangi “değer öbeği”ne yönlenmiş durumda..

Ardarda dizilecek yazıların oluşturacağı anlam bağlamı, açılan bu yeni yazı koridorunun gerekçesini oluşturabilecek mi..

Bu süreç için ekstra uğraşmıyorum; süreç bende kendiliğinden seyrediyor.. bunu yapan Felsefe ve kuram düzeyinde çalışmaya ve soyut ve kesintisiz düşünmeye alışkın beynim..

Daha sonra da yığılmış duygu ve düşünce kümelerinden, bağlamlarına göre yazı başlıklarını oluşturma işi gelir; başlık atılmış ve yarım sayfa da yazılmış ise.. benim için yazı bitmiştir; tamamlanmak üzere kenarda sırasını bekleyebilir.

Başlık çok önemlidir. Henüz yazarak tamamlamadığım yazının her paragrafını kendinde barındıran bir başlık olması zorunludur; bu işe zaman ayırmak ve düşünmek gerekiyor.

Şimdi yeni açılan yazı koridorunun başlığına gelelim..

Başlıkta üç alan belirlenmiş durumda; “**Helâl**” ve “**Haram**” Alanları sabit alandır ve yaratarak sahiplenip yöneten Allah, biz kullarına bu alanların muhtevasını bildiriyor. Bu alanlar kapsamlarıyla birlikte “**İslâm’ın sabiteleri**” olarak tanımlanan **değişmezlerindendir aynı zamanda.**

Helâl ve Haram Alanları, “helâl” ve “haram” tanımları bağlamında hem bir kavram çiftini oluşturur hem de alanlar olarak birbirlerine karşıt konumlanırlar; yani tanımlı bir şey aynı anda hem helâl hem de haram olamaz. Bunları hepimiz biliyoruz.

Bu konularda sorun yok.. Yani benim için yok..

İlâhiyat Prof.’u değilim. Alan bilgimin sınırlı olduğunu biliyorum..

Çünkü Kur’an’ı orijinal dilinde anlayabilecek düzeyde Arapça’ya henüz sahip değilim.. Başkalarının anlama ve anlatma düzeyleri üzerinden de, Kur’an’da “**sorun yaratma**”nın doğru olmadığını düşünürüm. **Kur’an’ı ve Hz. Muhammed Mustafa’nın (s.a.v.) Hadisleri**’ni orijinal dilinde okuyup anlayabilecek düzeyde iyi Arapça öğrenmiş olmam gerekiyor.

Ayrıca.. İlâhiyat Alanı’nda / Gayb Âlemi’nde Modernist Aklın kullanılabileceğini düşünecek kadar ahmak da değilim.. İlâhiyat Prof.’ları arasında, ahmaklık sınırını aşmış olanları önemsenecek düzeye ulaşmış durumda..

Peki “sorun” nedir ve nerededir.

Sorun, bu iki kavramın birbirlerine karşıt nitelikleriyle ve birlikte, kimi görüşlere göre, yaşanan zamanların “ruhu”yla da çatışabilen ve sürekli genişleyen alan oluşturma eğilimleridir;

dahası kendilerinden farklı özelliklere sahip ve kendilerini de kapsayan ayrı bir alan / gerilim alanı oluşturma potansiyeline sahip olmalarıdır.

Böylece süreç içinde bu iki kavramın oluşturduğu iki alan birbirinden giderek uzaklaşır ve her ikisi de daha büyük bir alanın / GERİLİM Alanı'nın içinde yer alıyor durumuna geçerler.

Ve dahası “HELÂL” ve HARAM” alanları bizlere Kelâmullah üzerinden içeriği net olarak bildirilen alanlar olmasına karşın, gittikçe genişleyerek bu iki net alanın arasında yer alan GERİLİM Alanı'nın oldukça FLU bir yapıya sahip olmasıdır.

Bizler zaman içinde, helâl ve haram kavramlarının yanına iki “tamamlayıcı” terimin daha geldiği bilgisiyyle karşılaşırız: “MÜSTEHAAP” ve “MEKRUH” Terimleri, ki artık bu terimler gerilim alanının bağımsız kavramlarına dönüşme gücüne erişmişlerdir.

Çünkü süreç içinde tanımlar, terimler ve kavramlar kendi içlerinde daha da detaylandırılır.

Bu terimler şu nedenle birer KAVRAM hükmündedir..

çünkü Salih ve Saliha Müslümanların yaşam niteliklerinin sınırlarını çizerler – belirleyicidirler..

Ama.. bunlarla Allah'ın, kulu ve elçisi Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.) üzerinden, “FARZ”, “VÂCİP” ve “SÜNNET” olarak kademelendirdiği sabite ve konularla bağlantıyı kurabilmek de sıradan her Müslümanın başarabildiği iş değildir.

Çünkü sıradan her Müslümanın kendi aklını kullanabilecek kadar İslami bilgisi yoktur; ilâhi / vahiy bilgisine doğrudan - orijinal dilinden ulaşamaz, ezbercidir – çoğu kere Türkçe okuduğu metinleri de çözemez ve kendi islâmi değerlerinden / Müslüman kimliğinden emin olamaz..

İşte sorun olan budur..

Yani “sorun” tümüyle, imanlı Müslümanlar olarak Gerilim Alanı'nda seyreden günlük aktüel yaşantılarımızda zuhur etmektedir.

Ve .. Allah'a sığınarak söylemekteyim, sıradan - kendini iman etmiş bir Müslüman olarak tanımlayanla takva sahibi bir Müslüman arasındaki fark da budur..

ilki benim kabuk Müslümanı dediğim ezberci takımına daha yakındır..

diğeri “Ma‘rifet (irfân)”¹ yoluna girmiş, Allah'a derin saygı ile bağlanmış olandır.

¹ Cebecioğlu, Ethem, Prof. Dr., Tasavvuf Terimleri Ve Deyimleri Sözlüğü,

<http://tasavvufkitapligi.com/i/uploads/429779tasavvuf-terimleri-ve-deyimleri-sozlugu.pdf>, erişim: 04.06.2020

Ma'rifet ve Ma'rifetullah maddeleri, ss. 172-173.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/marifet> maddesi, erişim: 06.06.2020.

Modernist İlahiyat Prof.'ları da bu “yapay - sorun” barındıran Gerilim Alanı'ndan kalkarak, İslâm'da sorun olarak tanımlayamayacağımız (böyle bir izne ve güce sahip olmadığımız) sabitelere ulaşmaya çalışırlar;
ilki / Gerilim Alanı, yaşamakta olduğumuz her türlü bid'at eyleminin seyrettiği fiili – olgusal bir gerçeklik alanı,
diğeri ise Allah'ın Dini İslâm'ın İlâhî Tasavvuruna sefil bir saygısızlık içinde el uzatma sorunudur.

Modernist İlahiyat Prof.'ları, kendilerince Kur'an'ın Modernist versiyonunu oluşturma gayretindeler.

Onları çalıştığım kadarıyla.. naif varlık değerleri içinde, çalışma yöntemlerinin, düşünce süreçlerinin,

İslâm Âlemi'nde aktüel yaşananlardan kalkarak..

İslâm'ın sapaklara kayarak bozulmuş versiyonlarına uyumlu saptanmış “yaşanması istenenlere / planlananlara” doğru yol aldığını söyleyebilirim.

İhale edilen bu “Modern İslâmî Tasavvuru” da mahiyetini tam kavrayamadıkları, fakat.. sahip olmak istedikleri Modernist Akıllarıyla kurmaya çalıştıklarından, İlâhi Akıl – Evrensel Akıl mantığını da yitirme sorunuyla karşı karşıya kalmaktalar.

Kısaca.. at ile eşek çiftleşmiş ve ortaya bir katır çıkmıştır.. İslâm'ın asal mahallinde bu çabalardan bir şey üreyemez, üretilemez.. “Eşyanın tabiatına aykırıdır”.

Böylece “başlık”ta murat edilen **üçüncü alanın “Gerilim Alanı” olduğunu** görebiliyoruz..

Ancak sözel olarak bu alan **“aradaki şeyler”** olarak tanımlanmıştır.

Çünkü insan ve kul olarak bizler sosyal alanları karşılıklılık içinde tutum, davranış ve eylemlerimiz üzerinden somut yaşantılarımızda algılayabiliyoruz. “Beyin Okuma” ya da “Niyet Okuma” becerileri devreye giremiyor.

Tek ve topluluk içinde insan denen canlının tutum, davranış ve eylemlerinin de ne kadar labil olduğunu, süreklilik göstermediğini, çok farklı nedenlerle sık sık değişebildiğini de biliriz.

Ayrıca bu gerilim alanının her insan için aynı özelliklere sahip bir alan olmadığını, bu nedenle de güvenilemez ve çok kaygan bir zemin oluşturduğunu da bilmek zorundayız.

Çünkü bu alan, doğrudan insanın merkezde olduğu bir alandır. Helâl ve Haram Kavramlarının oluşturduğu alanlara benzemezler.

Helâl ve Haram Terimleri Allah Lafzı'dır. Kurduğu Varlık Sistemi'nin sosyal boyutunda bu terimlere kavram niteliği, yine sistemin sahibi Allah tarafından kazandırılmıştır.

Arada oluşan gerilim alanı ise, insanların Allah'ın Lafzı'na olgusal gerçeklik alanında somut nitelik kazandırdığı (tek tek ya da topluluk olarak) edim ya da eylem vesilesiyle oluşturduğu bir alandır. Edim ve eylemin sentez alanı bile değildir; bunların yan yana ya da ardarda dizilmişliğini içeren sosyal ve fiziksel mekânlardır.

Anılan mekânlarda Helâl – Haram Kavram Çifti'nin “doğru - yanlış”, “iyi - kötü” ve “güzel - çirkin” bağlamında seyreden aktüel kademelenmiş niteliğinin aynı anda geçerli ve etkin biraradalığı yaşanmaktadır ki, bu da bütünü görüldüğü gibi / haricen algılayan sıradan Müslüman'a gerilim alanını güvenilmez ve kaygan kılar.

Çünkü.. daha önce söylendiği üzere, alanı kendi İslâm'i yaşamı için zihnen temizleyebilecek bilgi gücüne sahip değildir.

Ayağın altındaki sağlam zemin şu veya bu nedenle kaymaya başlarsa.. insan kalbi ve düşünme becerileri de kaymaya başlar.. Bu durumda da..

Sirat-i Mustakim sağlam zeminden kopmuş, havalanmaya başlamıştır.

Sirat-i Mustakim'in İslâmiyet'in ana hattı / ana eksenini olduğunu tam idrak edememiş, öğrenememiş olmamız fiili durumunu da.. (yanlış söz etmekten Allah'a sığınarak) yaşamakta olduğumuz genel olgusal - fiili durumun illeti olarak saptamak istemekteyim.

Yani sosyal alanda yaşamakta olduğumuz durum değerleri sonuçtur.

Burada Allah'ın sözü olarak, temiz, net ve anlaşılır olduğundan şüphe duyulamayacak Helâl ve Haram Alanları'nı içeren ve “**Gerilim Alanı**” olarak tanımladığım sosyal alan içindeki, naif varlık değerleriyle “iman” sahibi Dindarlar'ın Türkiye'de yönü belirleyen anagüç olduğunu da gözardı etmeden..

yaşantılarımızın durum değerleri üzerinde biraz duralım isterim;

ayrıca bu alanda kişisel bağlamda kavrama düzeyinde yaşanacak bir olumlu değişimin, yaşanan Müslümanlık Algısına da olumlu yansıtacağını düşünmekteyim.

Kısaca yeni açılan yazı koridorunun yazıları, burada anlatılmaya çalışılan sorunu açıklamaya çabalayan yazılardan oluşacak.. Allah'ın izni ve yardımıyla.

Allah'a emanet olun.